Štev. 214 V Trstu, v četrtek 8. avgusta 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—

Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 10 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *mm* po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20·—; vsaka nadaljna vrsta K 2·—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilični račun št. 841.652.

Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 7. (Kor.) Uradno se razglaša: 7. avgusta 1917.

V Italiji artilerijski boj in patruljski boji.

V Albaniji smo zapadno Berata odbili italijanske sunke. V gornji devolski dolini smo dosegli nadaljne uspehe.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BERLIN, 7. (Wolff.) Veliki glavni stan, 7. avgusta 1918.

Zapadno bojišče. — **Armada kraljeviča Ruprehta:** Število ujetnikov iz včerajšnjih bojev severno Somme se je zvišalo na 280. Angleški protinapad južno ceste Braye—Corbie je razpadel pred našimi novimi črtami. **Izvidno delovanje je bilo posebno živahno na obeh straneh Lyse in ob Avri. Severozapadno Montdidiera se sovražni delni napad ni razvil v našem ognju. — Armada nemškega cesarjeviča: V jutranjih urah delni napadi ob Vesli. Vzhodno Fismesa smo pri sunku čez Veslo zajeli nekoliko sovražnikov. Zvečer srdit topovski boj, kateremu so na obeh straneh Braisne in Bazochesa sledili močni sovražni napadi, zavrnili smo jih deloma z ognjem, na posameznih mestih pa s protisunkom.**

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

—:::—

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

6. avgusta. — Na asiaški planoti in v okolišu Grappe ter ob dolnji Piavi je bilo delovanje sovražne artilerije nekoliko živahnejše. Naše baterije so točno in učinkovito odgovarjale sovražnim; zadevale so sovražna središča in razstrelile municijsko skladišče ob dolnji Piavi. Angleški in francoski oddelki so na svojih izvidih vznemirjali sovražne črte na asiaški planoti. Na piavskih ločkih so izvidne patrulje dovedle nekoliko ujetnikov. — Vremenske razmere so pospeševale zračne operacije. Naši in zavezniški letalci so sestrelili šest sovražnih letal.

—:::—

DOGODKI NA MORJU.

WASHINGTON, 5. (Reuter.) Nemški podvodnik je sto milj od virginijske obali potopil ameriški tankovski parnik. Trideset mož posadke se je rešilo.

BERLIN, 6. (Wolff.) V zapornem okolišu okoli Angleške je bilo ponovno potopljenih 18.000 ton sovražnega ladijskega prostora.

—:::—

NEMŠKI ZRAKOPLOVNI NAPAD NA ANGLEŠKO.

BERLIN, 7. (Wolff.) V noči od 5. na 6. avgusta je tolikokrat uspehoviti voditelj naših zrakoplovskih napadov, fregatni kapitan Strasser z enim naših zrakoplovskih brodovij ponovno težko poškodoval vzhodno obal srednje Angleške z dobro učinkujočimi bombnimi napadi na Boston, Norwich in utrdbe ob izlivu Humberja. Najbrž ga je pri tem dohitela junaška smrt obenem s hrabro posadko njegovega poveljniškega zrakoplova. Vsi ostali pri napadu soudeleženi zrakoplovi so se vrnili vkljub močnemu sovražnemu učinkovanju brez izgub in poškodeb. Poleg svojega izkušenega padlega poveljnika so posebno soudeleženi pri uspehu zrakoplovski poveljniki korvetni kapitan v rez. Proelss in kapitanski poročniki Zaeschmar, Walter, von Freudenreich in Dose s svojimi vrlimi posadkami.

Načelnik mornariškega admiralskega štaba.

LONDON, 6. (Uradno.) Pet zrakoplovov je v noči 5. t. m. skušalo leteti preko angleške obali. Angleške zračne bojne sile so jih napadle na morju. En zrakoplov je padel v morje 40 milj od obali, drugi pa je bil poškodovan.

LONDON, 6. (Uradno). Sovražni zrakoplovi so se 5. t. m. ob 9½ zvečer približali angleški vzhodni obali, toda niso prodrli daleč v deželo.

Obstreljevanje Pariza.

PARIZ, 6. (Reuter.) Obstreljevanje Pariza z dalekonosnim topom se je danes nadaljevalo.

PARIZ, 7. (Izv.) Agencija Havas poroča, da je dalekosežni top tudi včeraj obstreljeval Pariz.

Branting ne pojde v Ameriko.

STOCKHOLM, 6. (Kor.) Branting opercka vesti, da namerava v kratkem odpotovati v Ameriko.

Foch francoski maršal.

PARIZ, 7. (Havas.) Ministrski svet je podelil generalu Fochu čast maršala Francije in generalu Petainu vojaško svetinjo.

Vojaška službena dolžnost v Ameriki.

WASHINGTON, 6. (Reuter.) Predložila se je obema zbornicama kongresa armadna predloga, tičoča se razširjenja vojaške službene dolžnosti od 18. do 45. leta starosti. Predloga se je izročila odseku za vojaške stvari.

Nemške kontribucije v Belgiji.

LONDON, 6. (Reuter.) V dolnji zbornici je dejal lord Robert Cecil, da nima natančnih številk o skupni vsoti odškodnin in davkov, ki so jih naložili Nemci zasedenim ozemljem, more pa reči, da znaša znesek, ki ga je izsilil nemški generalni guverner v Belgiji, okoli 2330 milijonov frankov, k čemur je treba prišteti še ogromne denarne svote, ki so jih morali plačati zasebniki. To ogromno izsiljevanje se bo upoštevalo pri presojanju nemških pogojev.

—:::—

Vesti iz Rusije.

ENTENTNO IZKRCANJE V ARHANGELSKEM.

LONDON, 6. (Uradno.) Vojaštvo in mornariške bojne sile zaveznikov so se ob vnetem sodelovanju ruskega prebivalstva 2. avgusta izkrcale v Arhangelskem. Prebivalstvo je njihov prihod pozdravljalo s splošnim navdušenjem.

MOSKVA, 5. (Kor.) Uradno se naznanja, da so Angleži zasedli Arhangelsk. Vojni minister Trocki objavlja ob tej priliki povelje, v katerem se pravi: Okoliščine, v katerih je bil izpraznjen Arhangelsk, dokazujejo, da posamezni zastopniki krajevne sovjetske oblasti oddaleč nimajo vedno lastnosti, ki so neobhodno potrebne za poslovanje na tem mestu, kakor odločnosti in hrabrosti. Potrdilo se je zopet, da so sovjetski zastopniki, ki se ob prvem približavanju nevarnosti podvizajo, da pobegnejo, menec, da je rešitev lastnega življenja njihova najvažnejša naloga. Ti sovjetski člani nimajo nič skupnega z revolucijo. Vsak zastopnik sovjetske oblasti, ki zapusti svoje mesto, ne da bi storil za obrambo vse, kar je v njegovih močeh, je zločinec, ki ga je treba kaznovati s smrtjo. Ukazujem, da naj se nemudoma aretirajo vsi oni sovjetski člani mesta Arhangelskega, katere je glasom zanesljivega gradiva smatrati za ubežnike, in da se kot taki izroče revolucijonarnemu sodišču.

Prof. Masaryk v Vladivostoku.

MOSKVA, 6. (Kor.) Kakor poročajo »Izvestija«, je profesor Masaryk, potujoč v Samaro, dospel v Vladivostok.

Avstro-ogrski in nemški vojni ujetniki proti Čehoslovakom.

BERN, 7. (Izv.) Iz Moskve se poroča, da stoji na čelu avstro-ogrskih in nemških vojnih ujetnikov, ki se bore proti Čehoslovakom neki avstrijski narednik, ki je bil češki socijalni demokrat in kot tak pristaš boljševikov. Postavil se je na čelo trem polkom, ki jih je sestavil iz avstro-ogrskih in nemških vojnih ujetnikov.

Revolucija proti revolucij.

MOSKVA, 6. (Kor.) Kakor poročajo »Izvestija«, so bili včeraj aretirani nekateri odlični zastopniki angleške in francoske buržuazije. V zvezi s prodiranjem Angležev in Francozov v Murmanu so bili včeraj v Moskvi aretirani francoski in srbski častniki, katerih delovanje je vzbujalo sum sovjetske vlade. Neko poročilo Trockega poudarja, da na češko-slovaško fronto odhajajoče čete prodirajo zelo počasi. Zaradi nedelovanja in često celo zlohotnosti protirevolucijonarnega dela železničarjev in sabotaže se grozi z vso strogostjo revolucijonarnih zakonov. Odredba sovieta ljudskih komisarjev določa za prostovoljce, ki gredo na fronto, in ravnotako za prostovoljce, ki vstopijo v oskrbne oddelke, da jim ostane povprečna mezda in se ohranijo njihove službe zanje. Tiskovni komisar severnega okrožja je sporočil vsem tiskovnim oddelkom, da se mora takoj v vseh mestih ustaviti meščansko časopisje. Včeraj že v Petrogradu ni izšel noben meščanski list, izvzemši list »Petrogradskaja Gazeta«, ki je sprejela sovjetski politični program. V Omsku se zbiralo, kakor poroča »Zarja«, odlični ruski voditelji strank. Omsk naj bi začasno postal politično središče za vso Rusijo. Zato se tjakaj premeste osrednji odbori vseh večjih strank.

Rusija pred sestradanjem.

BERLIN, 7. (Izv.) Iz Moskve se poroča: Čehoslovaki prodirajo počasi, toda z vso gotovostjo proti zapadu. Zavzemajo mesto za mestom in poražajo čete rdečih gard drugo za drugo. Sedaj so se priključile čehoslovaškim četam tudi še japonske čete. Čehoslovaki so podali moskovski sovjetski vladi ultimatum. Bati se je, da bo Rusija, če se sovjetskim četam ne posreči osvoboditi uralskega ozemlja, v kratkem popolnoma sestradana.

Obdolževanja entente.

MOSKVA, 6. (Kor.) Novi list »Mir« objavlja tajno brzojavko bivšega ruskega vojnega ministra Kerjenskega, poslano ministru zunanjih stvari Tereščenku 30. junija 1817, v kateri se Kerjenskij pritožuje, da so zavezniki dobavljali Rusiji večinoma neporabne topove. 35% topov da ni dva dni vzdržalo ognja srednje moči.

Carjevič ustreljen.

ŽENEVA, 7. (Izv.) »Temps« poroča, da so carjeviča Alekseja ustrelili rdeči gardisti z revolverji, češ, ker je naravnost zdivjal, ko je izvedel za umor svojega očeta. Sovjetska vlada pa je poročala, da je carjevič umrl za svojo boleznijo, ker mu kljub vsem prizadevanjem ni bilo mogoče preskrbeti potrebnih zdravil.

—:::—

Izpremenba v gališkem namestništvu?

DUNAJ, 7. (Izv.) Iz Lvova se poroča: Poljski minister rojak se je v soboto od jutra do večera mudil v Lvovu, nakar se je skupno z gališkim namestnikom grofom Huynom odpeljal na Dunaj. Z ozirom na vse to se smatra za precej utemeljeno vest, da pride na Huynovo mesto v kratkem odličen poljski narodni politik.

Husarek v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 7. (Kor.) Ministrski predsednik bar. Hussarek je prišel včeraj dopoldne v poslansko zbornico in oddal posetnico za predsednika pl. Szasza.

HRVATSKO - MADŽARSKI SPOR.

BUDIMPEŠTA, 7. (Izv.) V seji poslanske zbornice se je nadaljevala splošna razprava o vladni vojaški predlogi. V imenu Hrvatov je govoril posl. bar. Rajačić proti ogrskemu honvedu. Predvsem pa je razpravljal o svoji osebni stvari. Prejšnji požunski veliki župan Szmrecsany ga je svoječasno, kakor znano, obdolžil veleizdajstva, češ da se je nahajal na Pašićevem seznamu somišljenikov Srbije. Od pristojne strani pa se ni zgodilo ničesar, dasiravno je dokazal hrvatski ban v hrvatskem saboru, da je bil ta takozvani Pašićev seznam ponarejen.

—:::—

Za pomnožitev madžarskega — naraščaja.

BUDIMPEŠTA, 7. (Izv.) V Novem Sadu se je poročil 72letni vdovec Lengyel v nekim 20letnim dekletom. Istočasno se je tudi, s posebnim vladnim dovoljenjem, poročila neka 13letna deklica. (Naša vojaška oblast pa je izdala poseben ukaz, kako skrbno je treba ravnati s pomožnimi ženskimi pisarniškimi močmi v vojaških pisarnah, ki zanosijo: odposlati jih je treba v zanje nalašč pripravljeno porodnišnico na Dunaj, kjer je najmenitneje poskrbljeno zanje. — Prip. ured.)

Morilca družabnice baronice Vivante. — Obsodba.

DUNAJ, 7. (Izv.) Porotniki so oba morilca družabnice baronice Vivante, Julije Earl, spoznali za kriva, in sicer obtoženca Ema Davita naročenega zavratnega umora, obtoženca Kurta Frankela pa zavratnega umora. Sodni dvor je obsodil Davita v smrt na vešalih, Frankela pa v 15letno težko ječo. Med obrambnim govorom Frankejevega branitelja dr. Pressburgerja je postalo obtožencu Davitu slabo. Onesvestil se je in zgrudil na tla. Odnesti so ga morali iz sodne dvorane. Ker je potem, ko se je osvestil, branil poklicati zdravnika, je predsednik dal poklicati k njemu ljetnišniškega zdravnika.

Obtožba romunskega kabineta.

BUKAREŠT, 6. (Kor.) Zbornica je izvolila preiskovalni odsek, ki bo po zopetnem sestanku zbornice v jeseni poročal o obtožbi Bratianovega ministrstva.

Romunske trgovinske ladje.

BUKAREŠT, 6. (Kor.) Romunska vlada je dosegla izročitev v ruskih pristaniščih interniranih romunskih osebnih in tovornih parnikov, vseh skupaj 12 ladij, po katere je odpotovala v Sevastopol romunska mornariška komisija.

Malvy obsojen.

PARIZ, 6. (Havas.) Državni sodni dvor je obsodil Malvyja v petletno preganstvo brez izgube državljanskih pravic.

Povzročevalec španske hripe.

BUDIMPEŠTA, 7. (Izv.) Tukajšnji bakterijolog dr. Karel Herr, je našel povzročevalca španske hripe, ki je enak povzročevalcu influence.

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA NAŠE UBOGE RANJENCE. — ODDA NAJ SE V »NARODNI DOM«.

Narodna politika v Avstriji.

II.

Hvalitelji sedanje narodnostne države slave to poslednjo, češ, da malim narodom, ki bi bili sicer potisnjeni v sfero malenkostnosti, daje možnosti velikega gospodarskega območja, v katerem se morejo razvijati vsi narodi. Austerlitz ne oporeka temu, pač pa zaključku, ki ga izvajajo hvalitelji. Pisec meni povsem pravilno: čim krepkeje maha kak narod s peroti, čim više se je povzdignil v gospodarstvu, umetnosti tem jačje stremi za tem da temu razvoju pridobi političnega izraza da pridobi državno samopravnost. Narodnostna država je le tedaj viša forma skupnega življenja narodov, če sloni na svobodi narodov, če jim jamči narodno neodvisnost v mednarodni zvezi. Narodnostna država mora biti zveza svobodnih narodov, ki se ne zadovoljujejo s tem, da svojo upravičenost izvajajo iz minulega in da svoj obstanek opira na silo. Avstrija bi mogla spoznati že na razvoju stvari v Rusiji, kam sili sedanji čas.

Ne bi izlahka pritrdili temu idejalu nove Avstrije, če bi bil nemškemu narodu Avstrije res na škodo. V resnici pa bi bila nova Avstrija, kot zveza svobodnih neodvisnih samostojnih držav najplodnejša nemškt politika; edina, ki omogoči Nemcem v Avstriji demokratičen napredek. Idejal današnjih nemških meščanskih strank pa je ta, da se ohrani to, kar obstoji le olepšano z močnejo nemško vnanjostjo. Nemci teže po najreakcijonarnejem idejalu: posnemajo zgled madjarskega gospodstva nad »narodnostmi«. Že na sebi je prebedasta misel, da bi se moglo s toli razvitimi Slovani Avstrije postopati tako kakor postopajo na Ogrskem s Slovaki in Romuni. **Ali tudi smrtna ura ogrske lažne narodnostne države bo kmalu bila!** Nemcem je na izbero: ali, da zedinijo vse svoje dele in opremijo to enotnost z neodvisnostjo in samostojnostjo; ali pa se izčrpajo v boju za položaj »vodilnega naroda« — boju, ki je že po naravi stvari brez vsake nade!

Nato očita Austerlitz Nemcem, da zasledujejo krivo narodno politiko, ki je kriva tudi za Avstrijo. Njihova volja je slepa, ker jej nedostaja spoznanja. Avstrijski »državni narod« ne razume svoje države! Hočejo gospodovati, ali — ne morejo! — Nekdaj so bili v Avstriji Nemci prvoboritelji svobode, dočim so se Slovani upirali svobodnostni preobrazbi države. Danes je nasprotno: vsi slovanski narodi so demokratičnega mišljenja, dočim se Nemci — kolikor prihaja v poštev njih meščanstvo — trdovratno upirajo vsakemu demokratičnemu napredku. Vsako primerjanje med politično ideologijo Čehov in Nemcev je v sramoto za te poslednje. — Značilno je že to, da imajo Čehi le svoj veliki cilj pred očmi, dočim Nemci postavljajo svojo stvar le na naklonjenost od zgoraj in se radujejo tudi na najmanjši koncesijci. Za Slovane je splošna in enaka volilna pravica nekaj samoobsebi umevnega, za Nemce pa še vedno rdeča ruta, strašilo. Narodna politika Čehov zahteva demokracijo, nemška pa — privilegije! Tako prihajajo Nemci s svojo krivo narodno politiko v neznosen konflikt: če hočejo biti narodni, morajo biti nedemokratični, morajo biti protinarodni! To je konflikt samega s seboj. Kajti, narod, ki ni demokratičen, si sam odteza možnosti razvoja! Pri Čehih je možna enotna narodna fronta, ker se družijo v znamenju demokracije; pri Nemcih pa ni, ker naj bi se zjedinili za ohranitev privilegijev! To je borna narodna politika, ki išče pridobitev v oviranju demokratičnega napredka in vidi koncesije sebi le v preganjanju narodnih nasprotnikov!

Nemci se bahajo s svojo nesebičnostjo in vdanostjo, s svojo skrbjo za obstanek Avstrije. V resnici pa je ta njih nesebičnost v pogubo Nemcev in države. Za Nemce, ker jim odjemlje narodni idejal, za državo, ker jo sili v mirovanje in jej vceplja reakcijonarstvo. Če bi pa narodnostna država spoznala svoj poklic in če bi Nemci začeli prav misliti na-se, bi prišel na pravo pot tudi razvoj Nemcev, kakor tudi vseh drugih narodov.

Austerlitz zaključuje: **Avstrija ne more ostati taka, kakršna je!** Proti temu se upirajo tolike narodne in vse demokratične potrebe. Zato je edino pravilna narodna politika tista, **ki se ne opira na dosedanjo Avstrijo!** Kajti, ta obzirnost bi veljala umirajoči in preživeli Avstriji in bi ovirala nastajanje nove, ki mora biti boljša! **Tvoriti jo morejo svobodni narodi, ne pa da bi bili vkovani narodi nje — podnožje!**

Razne politične vesti.

Šola te vojne. »Arbeiter-Zeitung« piše v članku pod naslovom »Apel na silo« med drugim: Grof Czernin je nedavno rekel v gosposki zbornici, da Avstro-Ogrska, tudi če bi hotela — ne bi mogla skleniti posebnega miru, ne da bi se zapletla v novo vojno z Nemčijo. Istotako ne bi se mogle odtegniti vojni Italija in Francija. To je tragika dogodkov: kdor se je enkrat sklical na moč orožja, ostaje podrejen zakonu sile; in to tudi tedaj, ko bi se — utrujen, izčrpan, obdan od nevarnosti — hotel umakniti. To strašno izkustvo bo tudi v strašen pouk narodom. Ta vojna je zadala zadnji smrtni udarec veri v silo. Samo blazneži morejo verovati, da bo svet po vojni tako kakor je bil prej! Minil je čas, ko je par ministrov — ne da bi vprašali narode, ne da bi se niti brigali za nje — moglo pahniti svet v plamen, sklicevaje se na silo orožja. Narodi so se naučili, kaj pomenja, če niso oni sami gospodarji svoje usode. Noben narod se ne odreče več pravice samoodločbe, narodne oblasti v državi. Nobena država ne bo mogla več nahajati svoje varnosti drugje, nego v zadovoljstvu svojih državljanov, v samoupravi svobodnih in zadovoljnih narodov! Štiri leta te vojne so ubila v glave milijonov ideje demokracije in pravice samoodločbe narodov, lige narodov in večnega miru, zagotovljenega po volji organiziranega človeštva.

Vera in narodnost. Nikdo na svetu ne bo hotel trditi, da n. pr. Madjari nekatoliki niso — Madjari! Po postopanju z nami in z Bosno bi se moglo trditi tako, kajti ogrska krona je »sveta«, a madjarski Židje in kalvini ne poznajo te svetosti, ki jo nosi prvi nosilec svete krone ogrske. — Nikdo ne bo hotel trditi, da Bavarci niso Nemci, ker so katoliki in radi njihovega katoličtvt se ne bo ustvarjala posebna bavarska narodnost! Tako velja tudi povsod drugod. Samo glede Hrvatov in Srbov velja drugačna logika in tolmačenje. Pa tudi sedaj v Rusiji pri reševanja navzkrižij v tej vojni. Pri Slovanih mora imeti prvo besedo vera, dočim po vsem drugem božjem svetu vera nima besede v politiki. Iz vere — kjer je človek najobčutljiveji — hočejo pri nas ustvarjati narodnost in voditi politiko. To je tista podlaga, ki nas je dovedla do tega stanja, da smo mi tu Hrvatje, in da tu ni Srbov, oni tam pa so Dalmatinci, Bošnjaki (seveda katoliki, pravoslavni in muslimani — samo škoda, da se niso spomnili tudi Španjolov), Istranov itd., ter da ljudje, ki sploh ne poznajo niti besede našega jezika, trde pred veliko diplomacijo: to ni en narod! Tem ljudem niso odločilni jezik, običaji, čustvovanje, kadar gre za nas; pri nas jim je glavno vera. Da bo stvar še lepša, se sklicujejo tudi na pismo. Kakor da bi latinica in cirilica odločala o politiki in narodnosti in kakor da ni tudi pri drugih narodih razlike v pismu. Sistem, ta nesrečni sistem hoče tako: Nemec, Italijan, Francoz, Anglež — pa naj stanuje kjer hoče, naj piše s tem ali onim pismom, naj je te ali one vere, je po narodnosti Nemec, oziroma Italijan, Francoz, Anglež, le za nas Slovane naj bi veljalo, da nismo en narod, ker nismo vsi ene vere, ali, ker, ker ne pišemo vsi z istim pismom! O ta — zistem! Nu, tolaži nas trdna vera, da zlomimo tudi ta nesmisel, ta nestvor, ki nas še duši in ki je — protislovanska politika!

Veleresna znamenja časov. V nekem dopisu v dunajski »Information« opozarjajo od konservativne strani v Pragi na veleresno dejstvo, ki naj bi merodajni krogi na Dunaju tudi zelo resno razmišljali o njem. Je to res znamenje časov, ki so nastopili. Dopisniki opozarjajo namreč na dejstvo, da se radi ustanovitve okrožnega sodišča v Trutnovu — te stare zahteve Nemcev, ki pa je ti ne smatrajo kot vprašanje prava, marveč moči in nasilja — Čehi ne razburjajo, kakor je bilo pričakovati; niti oddaleč ne tako, kakor bi se bila nekdaj. In vzrok tej mirnosti: v tem je velika teža. Ta vzrok pojasnjuje dopis tako-le: »Kaj pomenja to, da češka javnost tako ravnodušno in hladno sprejema to trutnovsko poklonitev? Razrešitev te zagonetke ni težka, pač pa — ni razveseljiva. Sedaj se pač vprašanjem, ki so v času pred vojno zavzemala širok prostor v političnem delovanju in nehanju češke javnosti, ne prisoja več tolike važnosti! Žalostno je, ali resnično: večina si misli: Kaj nam Hekuba — kaj Trutnov?! Danes so si priredili vse druga merila za premerjanje važnih narodnih zahtev in menijo, da je za uredbo usode naroda povsem brezpomembno, ali se — izognivši se veljavnim zakonitim normam — ustanovi v Trutnovu okrožno sodišče, ali pa ne! — Morda je celo takih, ki jim je dogodek dobrodošel z ozirom na njegove, na razpoloženje delujoče, sugestivne lastnosti! — Če si odločilni krogi hočejo do kraja domisliti misel, na katero dopisniki le bolj namigujejo in je ne izrekajo kar naravnost; če si morejo predočiti posledice, ki bi jih mogla dozoriti nastopajoče novo razpoloženje, potem morajo razumeti resnost znamenja, na katero opozarja dopis: narodi premerjajo važna vprašanja z drugačnim merilom, nego so jih doslej; in kar jih je — a to so bile v prvi vrsti krivične vladne odredbe — nekdaj razburjalo, da se je visoko penilo njihovo politično življenje, se jim zdi danes brezpomembno za določitev bodoče usode narodov! — Tako svare konservativni češki krogi, ki se s povdarkom označajo kot rojalistične slej ko prej. Prav tako se nam zdi kakor da svare: ne igrajte se z ognjem! Moglo bi priti zlo, če ne boste razumeli velike resnosti — znameni sedanjih časov, če ne boste razumeli evolucije v duševnem razpoloženju narodov, vznikle iz sedanjih svetovnih dogodkov.

TRST ZA GORICO.

Razglednice razdejane Gorice se dobivajo v Štokovi knjigarni po 1 K kos. — Kupujte te razglednice v korist v Gorico se vračajočim beguncem!

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel **A. R.**

— Kako dobim vesti?

— Da.

— Zadovoljim vas prav lahko. Ravnokar bije ura dvanajst, čas razkritij....

Baron je vstal in odprl majhna tapetna vrata, vodeča v temno sobico.

— Stopite tu noter, — je dejal Sallucesu: — tu morete slišati vse.

Ko so se vratca zaprla za Sallucesom, je pozvonil baron in dejal slugi, ki je vstopil:

— Ali hoče kdo govoriti z menoj?

— Da, gospod baron; čakajo tri osebe.

— Kdo so?

— Ona mala zastrta gospodična, ki prihaja vsak teden dvakrat, in dva služabnika gospoda vikomta Raphaela.

— Naj vstopi prva ona.

Kmalu nato je vstopilo mlado, preprosto, a precej elegantno oblečeno dekle, zastrto z gostim pajčolanom.

— Dober dan, Justina, dober dan, dete moje, — ji je dejal baron. — Sedite, da nekoliko pokramljava.

Dekle, ki jo je imenoval baron Justino in je bila sobarica vojvodinje Matilde, je dvignila pajčolan, se posmehljala, si poravnala svoje črne lase in se vsedla.

— Čakam, — je dejal baron po kratkem molku.

— Tudi jaz, — je odgovorila Justina.

— Da, saj res, — je nadaljeval baron s smeškom; — pozabil sem.

— Saj veste, — je odgovorila sobarica, — da se moj spomin uravnava popolnoma po vašem.

— Na, dete moje! — je dejal baron in stisnil dekletu pet zlatnikov v roko.

— Sedaj sem vam popolnoma na razpolago, je odgovorila Justina. — Vprašujte.

— Čemu? Saj veste, kaj vam je treba povedati.

— Seveda. Tu imam tudi svoje beležke.

— Dajte mi jih.

Justina je vzela iz nedrja, lepega skrivališča, v katerem skrivajo ženske svoje skrivnosti, štirikrat zganjen papir in ga izročila baronu, ki je začel čitati, a takoj prenehal.

— Draga moja, — je dejal, — ne spoznam se v vaših čačkah in za vaš pravopis je menda treba posebnih študij.

— Pišem, kakor znam.

— Čitajte mi torej sama.

Justina je vzela papir in čitala:

— Nedelja, ob štirih. Gospa me je dala poklicati in mi je ukazala, da ne sme vstopiti nihče. Poslala me je nato k slugi, da mi da seznam ljudi, ki so prišli v posete tekom dneva. Prinesla sem ji cel kup posetnic, ki jih je raztreseno pregledovala. Ko je zagledala majhno posetnico z grbom v kotu, se je zdrznila. To posetnico pač spoznam.

Ob petih in pol. Gospa je šla z gospodom obedovat. Stopila sem v njeno sobo in pogledala posetnice, ki so ostale tamkaj. Najmanjša je bila posetnica vikomta Raphaela.

Ob enajstih zvečer. Gospa ni šla z doma. Sporekla se je precej hudo z vojvodom. Poslušala sem pri vratih, pa nisem mogla ničesar razumeti.

Opolnoči. Slekla sem gospo. Bila je zelo slabe volje in ni izpregovorila niti besedice z menoj. Ko sem odšla, je vrata zapehnila, in čula sem, da je zaihtela.

V ponedeljek opoldne. Nekaj novega! Ravno ko sem stopila iz hiše, me je nagovoril neki postrežček, ki je sedel na odrivaču, in mi dejal: »Gospodična....« — »Kaj?« — »Ali hočete zaslužiti pet cekinov?« — »Prav rada. »Kaj naj pa storim?« — »Sprejmite to pismo.« — »In potem?« — »Položite je kam, da je vaša gospa gotovo najde.« — »Ali je to vse?« — »Vse.« — »Od koga je to pismo?« — »To je tajnost. Ali je hočete vzeti in oddati?« — »Dajte mi je.« — »Tu je pismo in tu denar.« — Mož je odšel, jaz pa sem ostala sama s pismom, na katerem ni bilo čitati drugega, kakor: »Gospe vojvodinji«.

Aprovizacijske stvari.

RAJONIRANJE PRODAJE GOVEDINE ZA NEIMOVITE SLOJE.

Aprovizacijska komisija poziva vse lastnike izkaznic z rdečo črto za nakup mesa in maščob, ki se še niso vpisali v seznam odjemalcev, da se vpišejo v **četrtek, 8., petek, 9., in soboto, 10. t. m., ob 9 do 11 dop. v uradu aprovizacijske komisije v ul. Cassa di Risparmio štev. 13/III,** za kar je treba, da prinesejo s seboj izkaznico za nakup kruha ter mesa in maščob. Obenem se naznanja, da se zasedaj ne sprejemajo prepisi že vpisanih oseb iz ene mesnice v drugo. **Kdor se ne vpiše v zgoraj označenih dneh, ne bo imel pravice do mesa, ki ga dobavlja aprovizacijska komisija.**

—::—

BELA MOKA.

Ona osminka kilograma bele moke, ki naj bi se bila začela razdeljevati včeraj, v sredo, se prične razdeljevati šele jutri, v petek.

—::—

PETROLEJSKE IZKAZNICE.

Vse one osebe, ki v torek, 6. t. m., niso mogle dobiti petrolejskih izkaznic in so bile vpisane že v naznačenih dneh, dobe izkaznice v petek, 9. t. m., od 8 dop. do 2 pop. Druge še ne vpisane stranke ne dobe izkaznic pod nobenim pogojem.

Domače vesti.

Prej — sporazum med nami samimi! V petem odstavku tega dr. Wilfanovega, včeraj objavljenega članka naj se popravi naslednji, zelo moteči tiskovni pogrešek: ».... da ostanejo za vedno izključene diplomatične spletke in sila orožja, katere sem v svoji izjavi v Narodnem domu odklonil s tako **razločnimi (ne pa »različnimi«)** izrazi....«

Prosi se, da se čim prej izročijo podpisovalne pole, ki so še bile izročene. Blagovolijo naj se oddati v pisarni dr. Slavik-a, ul. Vienna 10/II.

Urad organizacije oskrbnic vojniških sirot ostane zaprt zaradi selitve do **22. t. m.** Novi prostori bodo v ulici **Sanita št. 24/II.** Eventuelni dopisi do tedaj naj se naslovljajo na Antonijo Slavik, Trst, Kolonja 126.

Preskrba Trsta z vodo. Vladni komisar sporoča, da je namestništvo ponovno posredovalo pri pristojnih osrednjih in vojaških oblastih, da bi se čimpreje začele poprave vodovodnih črpalnic na Timavi. Mestna vodovodna uprava je tudi že dobila na razpolago potrebni bencin, da se začasno obnovi delovanje žaveljskega vodovoda. Občinstvo se pa pozivlje, da se s svoje strani strogo ravna po naslednjih določbah: 1. Poraba vode v posameznih stanovanjih naj se omeji kolikor le mogoče in izogibati se je vsake potrate vode s pranjem doma, kopelmi, napolnjevanjem banj in posod z vodo in na druge načine. 2. Poraba brojniške vode za zalivanje vrtov je strogo prepovedana, pod globo. 3. Vse pokvare pri vodnih pipah in v straniščih morajo hišni lastniki ali upravitelji nemudoma dati popraviti. 4. Dokler niso vse poprave izvršene, se mora vsak večer zapirati varnostni petelin pred števcem, da se vsaj tako prepreči nepotrebno odtekanje vode. V stanovanjih, kjer ni vodnega števca, se mora zapreti vsaj zaporni petelin v straniščih. Obrtna podjetja in javne uprave se pozivljejo, da kar najodločneje poskrbe za to, da se poraba vode v njihovih obratnih prostorih skrči kolikor le mogoče. V hišah, kjer se vkljub ponovnim opominom ugotovi neupravičena potrata vode, se vodovod zapre.

XXIX. redna velika skupščina »Družbe sv. Cirila Metoda v Ljubljani« se bo vršila v nedeljo, dne 11. avgusta 1918. leta ob 10. uri dopoldne v Ljubljani, v veliki dvorani »Narodnega doma«. — Spored: 1. Nagovor prvomestnika. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Poročilo nadzorništva. 5. Volitev članov v družbeno vodstvo (12 članov[1]). 6. Volitev nadzorništva (5 članov[2]). 7. Volitev razsodništva (5 članov[3]). 8. Slučajnosti. [1]) Vodstveni člani so bili gg.: Andrej Senekovič, dr. Josip Abram, Fran Črnagoj, dr. Ernest Derenai, Aleksander Hudovernik, Ivan Kejžar, dr. Karel Koderman, Matija Prosekar, Luka Svetec, dr. Janko Šlebinger, dr. Ivan Tavčar, Ivan Vrhovnik. [2]) V nadzorništvu so bili gg.: dr. Anton Božič, Mate Kante, dr. Fran Ilešič, dr. Vladimir Ravnihar, Matija Rode. [3]) V razsodništvu so bili gg.: dr. Fran Rosina, Matija Marinček, Fran Pahernik, dr. Fran Tekavčič, dr. Karel Triller. Dostavek: Dne 10. avgusta ob 8. zvečer bo zaupno zborovanje po § 2. društvenega zakona v mali dvorani »Narodnega doma«. Kot legitimacije k zaupnemu zborovanju veljajo »Zglasnice«, ki so jih posamezni dobili za veliko skupščino.

Kako smejo pisati Nemci! Slučajno nam je prišla v roke »Marburger Zeitung« od dne 14. februarja 1918. Na tretji strani piše pod naslovom: »Kdo odvaja naša živila«: »Čitam, da ob nedeljah v Mariboru ni dobiti kruha. **Mariborčani naj ustavijo tak »pakžug« in ga izpraznijo!** Potem bi dobili dovolj kruha, moke, žita itd. Kajti tukajšnji »kaclmaherji« odpošiljajo take stvari dnevno v mnogih stotinah kilogramov. Z vsakim vlakom dobivajo ti ljudje stotine zavitkov, ki jih potem pošiljajo dalje tja doli. In potem pravijo, da Štajerska nima živil! Da, za nas Nemce ne, pač pa za kaclmaherje v obilici«... Potem jadikuje, kako da jim kmetje nočejo nič dati, ker Nemci ne morejo toliko plačati kot »kaclmaherji« ter sklepa: Medli in borni so prišli semkaj, sedaj pa so opitani, debeli, da-si odpošiljajo tolike množine živil.« — Uboge nemške žrtve! Nu, mi bi razumeli to lamentacijo, če bi ne vedeli, kako je od nekod drugod odhajalo na stotisoče ovojev na zasebne nemške naslove, ko so morali drugi stradati! Krivica je krivica, pa naj se dogaja na nemški, slovenski, ali »kaclmaherski« koži. Pri čemer si mi dovoljujemo domnevo, da blage duše pri mariborskem listu subsumirajo po pojmu »kaclmaherjev« sploh vse prebivalstvo iz naših primorskih pokrajin. Vendar bi mi ne omenjali tega izbruha, če bi ne bilo poziva (če tudi morda ne resno mišljenega), da naj Mariborčani izpraznijejo vlake. Da bi kak slovanski list hotel napisati kaj takega! Spis ne bi zagledal belega dneva, če ne bi se dogodilo morda še kaj hujšega. Tudi na tem zgledu vidimo, kako smejo pisati Nemci!

»Novice« z vejicami (»—«) in resnica brez vejic. Pod tem naslovom pišejo »Slovencu«: »Že dolgo preje, predno so »Novice« izšle, je vabila »Resnica« naročnike, češ, da naj takoj pošljejo naročnino za »Novice«, ker se ne bodo pošiljale nikomur na ogled, marveč le naročnikom. Seveda pa prihaja cela gora »Novic« v kraje, kjer jih ni nihče naročil. Potem so začele strašiti vsak dan v prvi notici, da se ustavijo v soboto »Novice« vsem, ki niso poravnali naročnine. V našem kraju ni »naročnine« (bolje: »vsiljene«) nobeden poravnal; človek bi torej pričakoval, da v nedeljo ne pride že noben iztis »Novic« več semkaj. A glej zlomka: ista skladovnica »Novic« v nedeljo, torek, sredo in tako naprej še zmirom prihajajo. Pa še več: ne samo, da prihaja ta listič nenaročnikom in neplačnikom, ampak se ga tudi ne more nihče odkrižati. Znani so mi slučaji, da je poslal prejemnik »Novic« že prvo številko z običajnim »ne sprejmem« nazaj in tako dosledno vsako številko še isti dan. A gori v dvorcu so kakor židovski agentje, se ne dajo oplašiti in pošiljajo zopet in zopet. Danes je prišla 28. številka in 28ič bodo romale danes te »Novice« od iste osebe s pripombo »nazaj — ne sprejmem« — Kako dolgo še? Sam Bog ve!« — Tako dopisnik »Slovenca«. Mi bi dostavili, da tudi ta metoda tirjanja in vendar pošiljanja ovaja položaj, v katerega so zašli s svojo protinarodno, le mogotcem služečo politiko. Tisti pozivi »Pošljite denar! Ako ne, ne boste dobivali lista!« — naj bi varali, češ, mi se čutimo, tla so nam granitno trdna pod nogami! V resnici pa se morajo usiljevati, ker jih noben pošten človek več noče. Kako dolgo še? Ti ljubi Bog, dotlej, dokler ne pride narod do besede, dokler ne pridejo zopet normalne razmere. Naj se snide enkrat deželni zbor, pa bo konec tudi te mizerije, ki jim je še obstala! Menimo seveda politične mizerije, ker v »dvorcu« ne občutijo — mizerije. Čemu pa neki tirajo svojo politiko, ki ne prenaša — resnice »brez vejic«.

Skrajna nedoslednost! Mislimo, da nam ni treba šele poudarjati, da je naš list kar najodločneje proti vsakemu oderuštvu, predvsem pa živilskemu, saj danzadnem na ta ali oni način jemlje prebivalstvo v zaščito proti izkoriščanju s strani brezvestnežev, ki se hočejo okoriščati v škodo trpečega prebivalstva; toda razmere so postale take, da moramo priznati odkrito, da **Trst brez takoimenovanih »živilskih oderuhov« sploh ne more več živeti.** Žalostno, zelo žalostno je to, ali resnica pa je in ostane. Aprovizacijska komisija daje tako malo živil, da ves tedenski odmerek zadostuje komaj za en dan. Če hočeš živeti, se moraš zateči tja, kjer kaj dobiš. Na trgu ni ničesar; zato pa iščl po mestu, da morda najdeš tu kak fižol, tam kak krompir, drugje zopet malo zelenjave. Cene so seveda take, da se prijemaš za glavo; toda otroci so lačni, hočejo jesti, ne razumejo, da bi bilo dandanes treba živeti, »vzdržati« ob vodi in zraku ter lepih obljubah. Istočasno s teboj pa hodijo po mestu tudi stražniki in druge podobne uradne osebe, ki prebrskajo vsako luknjo in zaplenjajo živila, ki se prodajajo po »oderuških cenah«. Kam gredo ta živila potem — večinoma so le v majhnih količinah, 10, 20, morda 50 kg — javnost ne izve. Na trg jih seveda ni, ker se ne izplača, da bi se take malenkosti dajale na trg. Tako se zaplenja krompir, ki se prodaja po 4 K, tako buče, kumare, salata itd. Prodajalci se strogo kaznujejo, z globo in zaporom od 1 do 6 mesecev; občinstvo pa le nima kaj deti v usta. Predvčerajšnjim pa je imel seljo delovni odbor za prehrano Trsta in tu je povedal strokovni vodja aprovizacijske komisije **Benardon,** da bo onih 30 vagonov krompirja, ki ga namerava komisija dobiti na Kranjskem, treba plačati po 3, 4 K ali tudi še dražje. Kupila je aprovizacijska komisija 7 vagonov **krompirja** in ga plačala po **K 10'50 do K 14'50 kg.** Da se pokrije razlika med nakupno in prodajno ceno, je namestništvo zahtevalo od vlade poldrug milijon kron. — Sedaj pa vprašamo: Zakaj zaplenjate v Trstu krompir, ki ga domači ljudje prodajajo po 4 K, tam zunaj ga pa sami plačujete po enaki, oziroma po 3krat, da, trlinpolkrat višji ceni. **Če v Trstu domačin prodaja krompir, ki ga je sam dobil morda po K 3'50, po 4 K, je to »oderuštvo«, ki se kaznuje z visoko globo in zaporom od 1 do 6 mesecev, če pa aprovizacijska komisija sama tam zunaj plača krompir celo po K 14'50,** je pa stvar v redu, ni oderuštvo niti najmanje, kajti ista vlada, ki v Trstu »obeša« male »petdesetvinarske« oderuhe, dovoljuje poldrug milijon, da se morejo mastiti tam zunaj **milijonski** oderuhi, ne glede na to, da tržaški zelenjadar-»oderuh« pušča svoj dobiček doma, v Trstu, dočim pa gredo »milijoni« za zadovoljitev milijonskih oderuhov iz Trsta. Pa naj še reče potem kdo, da vojna ni izpremenila sveta v — blaznico!

Dramatična šola. Snoči jih je nekoliko manjkalo, ko smo se prvič sešli, da določimo dneve in dnevni čas pouka. Naj služi vsem onim torej na znanje, da se vrši **tekom tega meseca dramatična šola** vsak dan ob pol osmih zvečer v gled. dvorani Nar. Doma. So nekateri, ki morejo priti šele ob 8. uri. Ti so zaznamovani. Sicer pa je ena najvažnejših točk disciplinarnega reda dramatične šole ta, da bo **vsakdo, ki manjka neutemeljeno trikrat ali pa pride trikrat neutemeljeno pol ure prepozno — izključen.**

Mestna zastavljalnica. Jutri, v petek, se bodo dopoldne in popoldne prodajali na javni dražbi **nedragoceni** predmeti, popoldne obleka in perilo, zastavljeni na zastavne listke serije 142.

En vagon ogrskega piva se bo danes, v četrtek, 8. t. m., ob 4 pop. prodal na javni dražbi v skladišču v ul. Crociera št. 12.

Društvo upravičenih posestnikov na Opčinah vabi svoje člane na sestanek, ki se bo vršil dne 11. avgusta 1918 ob 5 in pol popoldne v društvenih prostorih na Opčinah. Ore za važen pogovor glede občinskih zemljišč.

Naši otroci v Švici. Kakor nam poroča gca. nadzornica naše slovenske dece v Švici, se počutijo naši otroci vsestransko zadovoljivo in so presrečni. Naši slovenski otroci so tamošnjemu prebivalstvu zelo priljubljeni, ker se lepo vedejo v vsakem oziru. Zbog tega jih imajo domačini prav radi, ustavljajo jih na poti ter obdarujejo z raznimi slaščicami in tudi denarjem. Da nam bo naša deca delala **čast** v tujini, nismo dvomili, in to potrdilo nas iskreno razveseljuje, ker nam priča, da se nismo varali. Nadejamo se tudi, da se bo naša deca še nadalje vedla v čast našega malega, a vrlega naroda. Starše in sorodnike naših otrok v Švici pa opozarjamo, da naj prav frankirajo pisma in razglednice, ker morajo sicer otroci plačati kazen in jim je zbog tega že skoro pošel denar, ker prav pridno pišejo. Za Švico je treba za pisma **25 vin. in za razglednice 10 vin.** poštne pristojbine.

Sestra profesorja Masaryka obsojena na smrt. Dunajski listi javljajo, da je amerikansko Čehinjo Joroškovo, sestro profesorja Masaryka, dunajsko divizijsko sodišče obsodilo na smrt radi špijonaže. Obsojenka je prišla pred letom dni iz Amerike na Češko. Za pot da je dobila od češkega narodnega odbora v Newyorku 500 dolarjev.

V vzhodni Galiciji poslujejo zopet poštni uradi: Tarnoruda in Hlibow za pisemsko pošto, Luka Mala za denarni promet, Barysz pri Monasterzyski, Rudniki pri Šniatynu in Halica za zasebni brzojavni promet. Poštni urad Wysuczka je ustavil denarni promet.

Kako je v soški dolini. Prejeli smo: Slučaj je nanesel, da sem šel te dni v soško dolino, katere nisem videl od začetka vojne. Odpotoval sem z južno železnico s prvim jutranjim vlakom. Na kolodvoru je bila taka gneča, da je bilo že uro pred odhodom nemogoče dobiti I. ali II. razred, in tudi za tretji je mnogo ljudi vsled pomanjkanja prostora moralo ostati v Trstu. Jaz sem se peljal na stopnišču voza in poleg mene so stali tudi taki ljudje, ki se navadno vozijo v drugem razredu. Meni je bilo to prav, ker sem si tako lahko ogledal bojišča ob Soči. Opisoval ne bom, ker ne vem, ali bi šlo, in ker se tudi ne da popisati — treba je videti! Razdejano je skoraj vse. Tudi opisi Gorice, ki sem jih čital, niso bili najmanje pretirani. Popravlja se ne, in v Rastelu je ulica tako nasuta z ruševinami, da je z vozom le težak prehod. Zelo zanimivo je ogledati vojne posledice okoli Sv. Lucije, Tolmina in okolice. Topovi, oziroma granate, so uničile ne samo poslopja, pač pa tudi drevje in celo skalnati vrhovi so občutili grozoto raznih izstrelkov. Od Volč pa do Spodnje Žage je le malo poškodovanega. Ceste pa so še lepše od prejšnjih. Od Zgornje Žage naprej je pa spet skoraj vse v razvalinah. Živikarjeva hiša je edina še pokrita. Na Plužnah je, kakor povsod drugod, tudi vse v razvalinah. Ljudje so vsi doma in žive po barakah. O kaki komisiji za popravljanja ali vsaj ogled — ni bilo tam gori ne duha ne sluha. Ljudje se boje prihodnje zime in po pravici! Polja so, kolikor so mogli obdelali. Živine nimajo za gnoj, in ako jim država ne priskoči na pomoč, se težko vzdrže doma. Dosedaj so dali kmetom po eno kozo. To je dobro, a je premalo. Treba bi bilo vsaj po eno kravico na družino. Aprovizacija je taka kakor povsod. Kmetice morajo na Kranjsko, Koroško itd., da si, dokler kaj ne pridelajo, lajšajo pomanjkanje. Potovanje je težavno, ker ni rednih prevoznih sredstev in je vse odvisno le bolj od slučaja. Hrano pa si mora, kdor bi hotel v te kraje, nositi s seboj. Municije nisem opazil, izvzemši nekoliko laških granat na Plužnah. Sedaj popravljajo most preko Boke. Ruske in laške ujetnike stražijo vojaki iz Nemčije. Obrambna dela ob Učeji in Boki, ki so jih naši napravili pred vojno, so skoraj vsa uničena. — Potnik.

—:::—

Zaradi živilskega oderuštva. Pavlo Stopar, stanujočo pri Sv. M. Magd. Sp. št. 372 so zalotili, ko je prodala neki Mariji Zlobec 3 kvintale zelenjave, ki naj bi se seveda potem prodajala po višjih cenah kot pa na trgu. Obe ste bili obsojeni na globo po 200 K. — Na južnem kolodvoru so prijeli neko Karlo Carminati, stanujočo v ul. Media št. 58 in neko Alojzijo Zoglia, stanujočo v isti ulici št. 37, ki ste hoteli v Gorico z večjo množino belega kruha, da bi ga tamkaj prodajali po oderuški ceni. Kruh so jima odvzeli, ženski pa obsodili vsako v 8dnevni zapor. Kruh se je oddal otroški bolnišnici Bulo Garofolo. Bogve, koliko tega kruha pojedo bolni otroci?

— Marija Lorenzini, mesarica v Boroevićevi ulici, je imela v svoji mesnici celo zalogo raznih živil, s katerimi je kupčevala po oderuško. Našli so pri njej v 2 vrečah okoli 4 kvintale fižola in moke razne vrste. Živila so zaplenili, mesarico pa zašili za 30 dni.

Vreče je kradel. Pri 15letnem Alojziju Regentu so dobili 20 vreč, pač ukradenih. Vreče so vzeli fantu, fanta pa vteknili v luknjo.

Lepa ptičica je ona Lidija Bortoluzzi, stanujoča v ul. Salice št. 21 III, s katero smo se že bavili pred kratkim. Osleparila je Virgilija Monasa za 400 K in potem odnesla še nekemu Ženskemu ovratnico iz kožuhovine ter nato odprhnila v Zagreb.

Ukradeno perilo. Josipino Slamič, stanujočo v ul. Rocol—Molin a vento št. 381, so zaprli, ker je osumljena, da je ukradla v Manzonijevem kopališču za 2000 K perila.

V bolnišnici okradel sobolnika. Komaj 13letni Viktor Golob, ki je vzlic svoji mladosti že dal veliko opravka policiji, je v magdalenski bolnišnici nekemu Ivanu Krejčimu, ki je bil njegov sosed v bolnišnici, izpod blazine ukradel 50 K. Preiskujočim policijskim organom je končno priznal tatvino in dejal, da je denar izročil materi. Mati je sicer tajila, a so jo vzlic temu aretirali kot sokrivko, ali **pravzaprav** naročiteljico **tatvine.**

Tatvine. Marija Sancin, iz Škednja št. 971, je bila aretirana, češ da je pred meseci izmeknila neki Ivani Rezinovičevi v Škednju 2000 K.

— Anton Dalino, rojen leta 1889., in njegova l. 1892. rojena sestra Rina, stanujoča v ul. Industria št. 4 III, sta bila aretirana, ker sta osumljena, da sta ukradla neki Emiliji Polony, stanujoči v Čarboli Zg. obleke v vrednosti 2000 K. Aretiranca tajita.

S patronami sta se igrala dva Drožinova otroka v Čarboli Zgornji, eden stan 13, drugi pa 10 let. Nesreča je hotela, da so se patrone vnele in sta bila oba težko ranjena. Prepeljali so ju najprej v magdalensko bolnišnico, odtam pa z vozom rešilnice postaje v mestno bolnišnico. Oba se nahajata v nevarnem stanju.

DAROVI.

— Za stradajoče otroke daruje g. Šorli Anton, kavarnar, K 20.—. Denar hrani uprava.

— Svota 125 K, izkazana v nedeljski številki in nabrana med Nabrežinci in Križani, je določena za šentvidsko šolo.

— Pri Katalanu se je nabralo prošli petek v veseli družbi K 20'— za šentvidsko šolo. Denar hrani uprava.

— Za »Dramatično društvo v Trstu« so darovali na nabiralno polo g. notarja Arturja Lokarja v Ajdovščini sledeči gg.: Miha Malik K 20, Stekar K 100, Križaj K 60, Repič K 100, Posojilnica Ajdovščina K 200, Rud. Vodeb K 10, Kovač K 50, Peselj Rok K 50 Logar Stanko K 30, Jeras Lucijan K 10, Pavel Kunstek K 50, Dr. Jenko K 50, Lutman Peter K 30, Dolenc-Šink K 50, Artur Lokar K 140, vsi iz Ajdovščine, Reyer Eugen, Šturje K 50; skupaj K 1000. — Denar vložen v »Splošno hranilnico«.

— Doprinosi odboru S. H. S. žena za siročad prigodom «Narodnog Blagdana«: Josip Bertić, župnik, Petrovaradin K 738'20, Kupališni zavod Krap. Toplice K 100, Prav. srp. parob. zvanje Otočac K 600, M. Hleščić K 2400, Zem. žen. prep. Sarajevo K 461'50, Pavle V. Kaćanić paroh. Turačić, Bos K 270, Bar. Jordis Vidovec K 1000, Kr. štedionica d. d. Sunja K 467, sabrano u Našicama K 1543'20, sabrano u Metkoviću K 3188, žup. urad Lokavec, Primorsko K 400, Škol. uprav. Ivan Ivanović, Prnjavor K 758, Fra Drag. Šumanović, Fojnica K 223'60, Oblt. Lukić, Šabac K 260,. Žen. I muž. podruž. družbe sv. Cirila i Metoda v Krškem H. K 1021'10, Župski ured Povlja, Dalmacija K 1027, Niko Ćirilčević, Brnge, Češka tehnika K 520, župni ured Srijane, Dalmacija K 436'80, župni ured Vrbanj na Kvaru K 1000, sabrano u Knlnu K 7678'81, župni ured, Podmelc K 539, podružnica Ćirila i Metoda, Stari trg, Lož, Kranjsko K 775, župni ured Kostrena K 1000. Darovateljima i sabiračima najsrdačnija hvala.

MALI OGLASI

se računajo po 6 vin. beseda. — Debelo tiskane besede se računajo dvojno. — Najmanjša pristojbina znaša 60 vinarjev.

Proda se 250 novih stolic, lepo izdelanih in politiranih. Cena po dogovoru. Ravnotam se proda 70—80 metrskih stolov lepega bukovega ogija. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti pod štev. 3211. 3211

2 ključavničarska vajenca sprejmem s takojšnjim nastopom. Najrajši krepka dečka z dežele. — Zglasiti se je pri Jo-ipu Petrič, ključavničarskem mojstru, Gorica, ulica Sv. Antona št. 12. 3210

Vreče plačam od 8 do 9 K, bombaževino od 8 do 9 K, mešane cunje po 80 vin. kg, vreče rabljene od cementa po K 2·50 in slične stvari Fano, Trst, ul. Acquedotto 13 vogal ul. dei Gelsi. 2199

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nicolo 19. 3147

Prahi za barvanje blaga so dobiti v merodilnici Cillia v Trstu, ul. delle Poste 6. D 51

Mineralne vode, likerje, parfume, kolinsko vodo, bolhač, predmete za razkuženje v veliki izberi v merodilnici Cillia v Trstu, ul delle Poste 6 D 50

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Išče se zanesljiva postrežnica od 7—3. Kava in kosilo; plača po dogovoru. Rossetti 23/1., vrata 6. 2558

Gospodinjo išče vdovec z 2 odraslima otrokoma. — Predpost ima vdova ali priletna gospodična, vajena vseh hišnih poslov in šivanja na stroj, neoporečnega vedenja in govoreča čisto slovenšč no. Cenjene ponudbe z zahtevo plače na inseratni oddelek Edinosti pod „Skrbna in varčna pomoč". 2559

Proda se radi odhoda pohištvo palne in jedilne sobe, postelje, ogledala, mize, stenske ure, zibelka, stoli itd. Fano, ul. S. Lazzaro 16, I. 2548

Mizar se ponuja s svojim orodjem. — Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 2560

Išče se hrana in stanovanje za poštnega praktikanta za mesec septembe-, oktobe- in november 1918. Cenjene ponudbe pod „Dolenjec" na Ins. odd. Edinosti B 2

Iščejo se

ženske

za lahka dela. Naslov pove uprava Edinosti.

Dobroznana urarna in zlatarna A. POVH v Trstu, Trg stare mitnice štev. 3.

Bogata zaloga vsakovrstnih ur ter raznih zlatenin.

Danes smo dobili in prodajamo

jabolčnik

Tvrdka J. Parčina & C. v Trstu. Skladišče V. G. Donizetti št. 1.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 5

(Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 23,500.000.—

FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7—9 Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija Split, Šibenik, Zadar.

VLOGE NA KNJIŽICE

3 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru - Akreditiv čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete delnice, srečke, valute devize, promese itd Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembours kredit. Borzna naročila. — Inkaso.

MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC

Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Brz ojavi: JADRANSKA.

Zlatarnica G. Pino

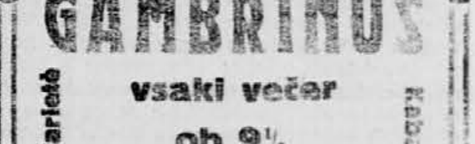

v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio.

Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.

Cene zmerne. Cene zmerne.

Kupujem vinske sode od 100 litrov naprej.

Prodajam Istrsko in dalmatinsko vino na drobno in debelo.

Skladišče vina Maks Gulič, ul. Petronio 2.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste

Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje, — UMETNI ZOBJE —

GAMBRINUS

Varieté — Kabare

vsaki večer ob 9½, velika varietetna predstava

Vstopnina K 1·—

Priznano najboljše zagorsko apno v kosih

(samo na vagone) razpečava tvrdka

F. Weinbergerja nasl., apnenice, Zagorje ob Savi.

+

S potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubljeni sin, brat, bratranec in svak

Maksimilijan Hervatič

mehanik

dne 8. t. m. v 28. letu, v Gradcu izdahnil svojo blago dušo.

Ostanki **nepozabnega** pokojnika se prepeljejo iz Gradca v Boršt. Pogreb s **bo vršil v petek, 9. t. m.,** popoldne s postaje Boršt v Ricmanje

DOMJO, 8. avgusta 1918.

ter in Ivana Hervatič, starši. — Orest (častnik v rezervi), Anton (odsotna), brata **Jožepina in Roma,** poročena Jež, sestri. — Edvard, bratranec; Matilda in Marij[illegible], poročena **Marendini** (odsotni), sestrični. — **Albin Jež,** svak; **Marija in Ivana,** svakinji **ter vnuki in vnukinje.**

Novo pogrebno podjetje Trst.

Corso št. 47. (pri Trgu Piazza della legna) Telefon 1402.

Preskrbuje vsakorazredne pogrebe, prevoz mrličev na vse kraje, države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krst iz kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč i. t. d. po zmernih cenah. — Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa št. 31.

Brzojavi: NOVO POGREBNO PODJETJE — TRST.